

1. Határozzuk meg az alábbi szétválaszthatóra visszavezethető differenciálegyenletek összes megoldását! **(4×2 pont)**

(a) $(x^2 - 4xy - y^2)dx - (y^2 + 2xy + 2x^2)dy = 0$

(b) $(8x + y + 25)dx + (7x - 16y + 140)dy$

(c) $y - xy' = \sqrt{x^2 + y^2}$

(d) $(\text{id}_{\mathbb{R}} - y)^2 y' = a^2, a \in \mathbb{R}$

2. Határozzuk meg az alábbi, megadott típusú differenciálegyenletek összes megoldását! **(5×2 pont)**

(a) $(x^1 - 1)y' - y(2x - 3y) = 0$, Bernoulli

(b) $x^2 y' + xy = x^2 + x + 1$, inhomogén lineáris

(c) $xy' - xy^2 - (2x^2 + 1)y - x^3 = 0$, Riccati, $y_1(x) \sim x$ alakú mo.-sal

(d) $(y \cos^2 x - \sin x)y' - (y \sin x + 1)y \cos x = 0$, egzakt

(e) $(x^3 + y^4) + 8xy^3 y' = 0$, egzakttá tehető

3. Határozzuk meg az alábbi differenciálegyenletek összes megoldását! **(5×3 pont)**

(a) $y' + y^2 \sin x = 2 \frac{\sin x}{\cos^2 x}$

(b) $x^2(2y' - 1) - x^2 y = 0$

(c) $(1 - x^2)y' + 1 - xy = 0$

(d) $(x - 2xy - y^2)y' + y^2 = 0$

(e) $x(y' + xy^2) = y$

4. Adjuk meg az alábbi differenciálegyenletek megoldásának hatványsorát az együtthatókra vonatkozó rekurziós formula segítségével, és határozzuk meg az első öt együtthatót! **(2×4 pont)**

(a) $(x^2 + 1)y'' - xy' + 3y = x^3$, k.f.: $y(0) = a, y'(0) = b$

(b) $y'' + (x - 1)y = e^x$, k.f.: $y(-1) = 2, y'(-1) = -2$

5. Oldjuk meg az alábbi kezdeti-érték problémát az Abel-azonosság illetve a paraméterek variációjának módszere segítségével! **(5 pont)**

$$(x + 1)y'' + xy' - y = 2(x + 1)^2, y(0) = 0, y(1) = 1$$

6. Vegyük az alábbi differenciál-egyenletet!

$$(x^2 - 1)y'' + 2xy' + (1 - x^2)^{-1}y = -(x + 1)^{1/2}, \quad y'(0) = y(1) = 0$$

- (a) Keressük meg a homogén egyenlet egy egyszerű megoldását, és ebből számoljunk ki egy másik, az előbbtől lineárisan független megoldást a Wronski-determináns segítségével! **(3 pont)**
- (b) Keressük meg azokat az u_1, u_2 függvényeket, amelyek megoldásai a homogén egyenletnek, és igazak rájuk az $u_1(0) = u_2(1) = 0, u_1'(0) = u_2'(1) = 1$ feltételek, majd számoljuk ki az egyenlet Green-függvényét! **(3 pont)**
- (c) Számoljuk ki így a fenti kezdeti-érték probléma megoldását! **(3 pont)**

7. Vegyük az $y'' + a^2y' + (\lambda - 1)y = 0, y(0) = 0, y(2\pi) = 0$ Sturm-Liouville-problémát!

- (a) Igazoljuk, hogy a fenti differenciál-egyenletnek csak bizonyos λ értékekre van a triviálistól ($y = 0$) különböző megoldása, és hogy ezen λ értékek halmaza azonos számosságú a természetes számokéval! **(3 pont)**
- (b) Igazoljuk, hogy adott λ értékhez csak egy lineárisan független megoldás tartozik, és adjunk meg minden λ értékhez egy, az egyenlethez tartozó kanonikus skalárszorzatra nézve egyre normált megoldást! **(3 pont)**
- (c) Igazoljuk, hogy a megoldások ortogonális függvényrendszert alkotnak az egyenlethez tartozó kanonikus skalárszorzatra nézve! **(3 pont)**

8. Oldjuk meg az alábbi differenciál-egyenlet-rendszert a Laplace-transzformáció segítségével! **(6 pont)**

$$w'' + y + z = -1$$

$$w + y'' - z = 0$$

$$w' - 2y + z'' = 0$$

$$w(0) = 0, w'(0) = , z(0) = 1, z'(0) = 0, y(0) = 0$$

9. A Laguerre-polinomokat definiáló egyenlet a következő ($\alpha \in]-\infty, -1[$ és $n \in \mathbb{N}$ esetén):

$$x \frac{d^2 L_n^{(\alpha)}(x)}{dx^2} + (\alpha + 1 - x) \frac{dL_n^{(\alpha)}(x)}{dx} + nL_n^{(\alpha)}(x) = 0$$

- (a) Határozzuk meg a általános megoldások Taylor-sorának együtthatóira vonatkozó rekurzív egyenletet, és igazoljuk, hogy a

$$H_n(x) = \sum_{k=0}^n \frac{\Gamma(n + \alpha + 1)}{\Gamma(k + \alpha + 1)} \frac{(-x)^k}{k!(n - k)!}$$

polinomok együtthatói megoldásai a fenti rekurzív egyenletnek! **(3 pont)**

- (b) Az előbbi explicit formula segítségével igazoljuk a

$$(n + 1)L_{n+1}^{(\alpha)}(x) = (2n + \alpha + 1 - x)L_n^{(\alpha)}(x) - (n + \alpha)L_{n-1}^{(\alpha)}(x)$$

rekurzív összefüggést! **(3 pont)**

- (c) A Laguerre-polinomok generátor-függvénye az alábbi:

$$(1 - t)^{-\alpha-1} \exp\left(\frac{xt}{t-1}\right)$$

Mutassuk meg, hogy fenti függvény Taylor-együtthatói ($n!$ -sal szorozva) éppen a Laguerre-polinomok ($n < 5$ -re)! **(3 pont)**